EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 20.5.2020.
COM(2020) 529 final

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

Atjaunināta informācija par Grieķijas pastiprinātu uzraudzību – 2020. gada maijs

{SWD(2020) 91 final}

VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA

Ekonomikas attīstību un politiku Grieķijā uzrauga saskaņā ar Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu un pastiprinātas uzraudzības sistēmu atbilstīgi Regulai (ES) Nr. 472/2013([1]). Veicot Grieķijas pastiprināto uzraudzību([2]), atzīts, ka Grieķijai arī turpmāk ir jāīsteno pasākumi, lai novērstu ekonomikas un finanšu grūtību cēloņus vai varbūtējos cēloņus, vienlaikus īstenojot strukturālas reformas, lai atbalstītu noturīgu un ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi.

Pastiprināta uzraudzība nodrošina visaptverošu pamatu ekonomikas attīstības uzraudzībai un tādas politikas īstenošanai, kas vajadzīga, lai nodrošinātu ilgtspējīgu ekonomikas atveseļošanos. Minētā uzraudzība ļauj regulāri novērtēt jaunākās ekonomiskās un finanšu norises Grieķijā, kā arī uzraudzīt valsts finansēšanas nosacījumus un atjaunināt parāda atmaksājamības analīzi. Pastiprināta uzraudzība arī nodrošina ietvaru to vispārējo saistību novērtēšanai, kuras Grieķija uzņēmusies Eurogrupas sanāksmē 2018. gada 22. jūnijā — turpināt un pabeigt reformas, kas pieņemtas saskaņā ar Eiropas Stabilizācijas mehānisma (ESM) programmu, un nodrošināt, ka tiek saglabāti atbilstīgi finanšu palīdzības programmām pieņemto svarīgo reformu mērķi. Šajā kontekstā ar pastiprināto uzraudzību tiek sekots, kā tiek īstenotas konkrētas saistības — līdz saskaņotajam termiņam (2022. gada vidum) pabeigt svarīgas strukturālās reformas, kas tika sāktas saskaņā ar programmu sešās būtiskās jomās, proti: i) fiskālā un fiskāli strukturālā politika, ii) sociālā labklājība, iii) finanšu stabilitāte, iv) darba un produktu tirgi, v) Grieķijas Aktīvu un līdzdalības korporācija un privatizācija un vi) valsts pārvaldes modernizācija([3]). Šajā ziņojumā ir novērtētas desmit konkrētās saistības vienlaikus ar turpmākajiem pasākumiem, ņemot vērā iepriekšējās saistības.

Šis ir sestais pastiprinātās uzraudzības ziņojums par Grieķiju. Tas tiek sagatavots reizē ar konkrētai valstij adresētajiem ieteikumiem Grieķijai Eiropas pusgada ietvaros un Grieķijas 2020. gada stabilitātes programmas novērtējumu. Ziņojuma pamatā ir konstatējumi, kas gūti Komisijas attālinātās misijas laikā 2020. gada 8. un 23. aprīlī un regulārajā dialogā ar iestādēm. Misiju veica Eiropas Komisija sadarbībā ar Eiropas Centrālo banku([4]); Starptautiskais Valūtas fonds piedalījās pēcprogrammas uzraudzības kontekstā, savukārt Eiropas Stabilizācijas mehānisms piedalījās savas agrīnās brīdināšanas sistēmas ietvaros un saskaņā ar 2018. gada 27. aprīļa Saprašanās memorandu par darba attiecībām starp Eiropas Komisiju un Eiropas Stabilizācijas mehānismu.

Šis ziņojums varētu kalpot par pamatu Eurogrupas lēmumam par nākamā no politikas atkarīgo parāda pasākumu kopuma uzsākšanu 748 miljonu EUR apmērā. Par šiem pasākumiem 2018. gada 22. jūnijā tika panākta vienošanās ar Eurogrupu, un tie ietver tādu ienākumiem ekvivalentu summu pārskaitīšanu, kuras izriet no centrālo banku turētajām

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 472/2013 (2013. gada 21. maijs) par to eurozonas dalībvalstu ekonomiskās un budžeta uzraudzības pastiprināšanu, kurās ir vai kurām draud nopietnas finanšu stabilitātes grūtības (OV L 140, 27.5.2013., 1. lpp.).

([2]) Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2020, C(2020)901, (2020. gada 19. februāris) par pastiprinātās uzraudzības pagarināšanu Grieķijā.

([3]) https://www.consilium.europa.eu/media/35749/z-councils-council-configurations-ecofin-eurogroup-2018-180621-specific-commitments-to-ensure-the-continuity-and-completion-of-reforms-adopted-under-the-esm-programme_2.pdf.

([4]) ECB darbinieki piedalījās pārskatīšanas misijā saskaņā ar ECB kompetencēm un tādējādi nodrošināja speciālās zināšanas par finanšu sektora politiku un makroekonomiski svarīgiem jautājumiem, piemēram, par galvenajiem fiskālajiem mērķiem un ilgtspēju, un finansējuma vajadzībām. Pirms pārskatīšanas misijas no 2020. gada 26. marta līdz 7. aprīlim notika tehniska misija, kas arī tika īstenota attālināti.

Grieķijas valsts obligācijām saskaņā ar Vērtspapīru tirgu programmu un Nolīgumu par neto finanšu aktīviem, un atbrīvojumu no palielinātās procentu likmju starpības konkrētiem aizdevumiem, ko nodrošina Eiropas Finanšu stabilitātes instruments. No politikas atkarīgo parāda pasākumu otrā daļa tika uzsākta pēc Eurogrupas sanāksmes 2019. gada 4. decembrī, cita starpā pamatojoties uz novērtējumu par Grieķijas 2019. gada vidus saistību īstenošanu, kas iekļauts pastiprinātas uzraudzības ziņojumā, kuru Komisija pieņēma 2019. gada 20. novembrī([5]).

VISPĀRĒJS NOVĒRTĒJUMS

Tāpat kā vairākumā citu dalībvalstu arī Grieķijā koronavīrusa uzliesmojums būtiski mainīja sociālo un ekonomisko realitāti. Grieķijas valdība reaģēja ātri un jau februāra beigās sāka īstenot pasākumus, kuru mērķis bija ierobežot koronavīrusa izplatību. Tāpat kā citās valstīs arī Grieķijā apturēšanas pasākumi būtiski ierobežoja saimniecisko darbību un tieši vai netieši ietekmēja lielu daļu darbaspēka.

Iestādes ir atbildīgi pielāgojušas savas politikas prioritātes, nekavējoties mobilizējot lielu summu ienākumu atbalstam un likviditātes pasākumiem, vienlaikus saglabājot apņēmību uzturēt reformas atveseļošanas atbalstam, tiklīdz tiks novērsti ar pandēmiju saistītie traucējumi. Nekavējoties tika pieņemti dažādi fiskālie pasākumi, lai atbalstītu mājsaimniecību ienākumus un uzņēmumus, kas saskaras ar pieprasījuma kritumu, un lai ekonomikā iepludinātu likviditāti, tostarp izmantojot nodokļu atlikšanu un garantijas komercbankām, lai tās atbalstītu jaunu aizdevumu sniegšanu. Valdība ir arī ievērojami palielinājusi finansējumu veselības aprūpes sistēmai un modernizē darba tiesību aktus, lai atvieglotu saīsināta darbalaika shēmas.

Turklāt Grieķija gūs labumu no ES līmenī sniegtā atbalsta. Eiropas Centrālā banka paziņoja par pandēmijas ārkārtas aktīvu iegādes programmu 750 miljardu EUR apmērā, kas ietvers Grieķijas valsts obligācijas, un nolēma uz laiku mīkstināt Eurosistēmas nodrošinājuma prasības, kā arī dažas regulatīvās prasības banku nozarē, lai veicinātu kredītu pieejamību. Grieķija gūst labumu arī no Komisijas iniciatīvas pēc iespējas labāk izmantot Eiropas strukturālos un investīciju fondus, lai reaģētu uz pandēmiju (Investīciju iniciatīva koronavīrusa krīzes pārvarēšanai), plānotā pagaidu atbalsta instrumenta bezdarba riska mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE*) un Eiropas Investīciju bankas atbalsta, lai mazinātu ietekmi uz investīcijām. Atbalsts migrācijas pārvaldībai būs pieejams ar rīcības plānu steidzamiem pasākumiem Grieķijas atbalstam un ar ES civilās aizsardzības mehānisma starpniecību.

Lai stiprinātu reformu dinamiku un palīdzētu atsākt ilgtspējīgu ekonomikas atveseļošanos pēc koronavīrusa uzliesmojuma, Grieķijas iestādes ir uzņēmušās virkni papildu saistību vairākās politikas jomās. Šīs iniciatīvas papildina iestāžu pašreizējos centienus novērst atlikušos strukturālos trūkumus un veicinās valsts pārvaldes labāku darbību un uzņēmējdarbības vides uzlabošanu. Papildu saistības ietver darbības šādās jomās: i) uzlabot uzņēmējdarbības tiesisko regulējumu; ii) uzlabot un modernizēt individuālo darba tiesību regulējumu; iii) uzlabot tiesu sistēmas darbību; iv) uzlabot Augstākās ierēdņu personāla atlases padomes spēju un pastiprināt kontroli attiecībā uz pagaidu darbinieku pieņemšanu darbā; v) pieņemt un īstenot Valsts transporta ģenerālplānu, kā arī pārskatīt tiesisko regulējumu ilgtspējīgas pilsētu mobilitātes plānu apstiprināšanai un turpināt izstrādāt ilgtspējīgas pilsētu mobilitātes plānus galvenajiem pilsētu centriem; vi) sagatavot vienotu

([5]) https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/ip116_en.pdf.

stratēģiju Grieķijas publiskā nekustamā īpašuma aizsardzībai, pārvaldībai un uz investīcijām orientētai izmantošanai; vii) pilnībā izstrādāt lielu infrastruktūras projektu stratēģisko projektu sarakstu; viii) izstrādāt un pilnībā ieviest uzlabotu atbalsta un īstenošanas mehānismu — projektu sagatavošanas mehānismu — publiskā sektora infrastruktūras projektu sagatavošanai un īstenošanai un publiskā un privātā sektora partnerībām; ix) pieņemt jaunu publiskā iepirkuma stratēģiju 2021.–2025. gadam; x) ieviest e-veselības projektus un paplašināt to jomu; xi) izstrādāt valsts veselības aprūpes politikas stratēģisko regulējumu; xii) uzlabot veselības aprūpes plānošanu, apzinot veselības un ilgtermiņa aprūpes vajadzības un salīdzinot ar pieejamiem resursiem; xiii) uzlabot izglītības sistēmu, reformējot augstāko un profesionālo izglītību, un izveidot novērtēšanas sistēmu; xiv) īstenot digitālos projektus, lai veicinātu e-pārvaldību; un xv) īstenot ģeotelpisko datu digitalizācijas projektus.

Šajā ziņojumā secināts, ka, ņemot vērā koronavīrusa uzliesmojuma radītos ārkārtējos apstākļus, Grieķija ir veikusi nepieciešamos pasākumus, lai izpildītu savas konkrētās reformu saistības. Pandēmija ir izraisījusi vēl nebijušus ekonomikas traucējumus un pamato valsts iestāžu veiktos ārkārtas politikas pasākumus, ko atbalsta ES mēroga iniciatīvas. Papildus resursu novirzīšanai, lai īstenotu tūlītējas prioritātes, apturēšanas pasākumi, kas vajadzīgi koronavīrusa uzliesmojuma novēršanai, vienlaikus ir būtiski negatīvi ietekmējuši reformu īstenošanas spējas, jo īpaši jomās, kas atkarīgas no darbietilpīgiem procesiem, kā arī jomās, kas atkarīgas no starpministriju darba grupu darbības vai likumdošanas vai tiesu iestāžu pasākumiem. Atzinīgi tiek vērtēta ciešā sadarbība ar Grieķijas iestādēm un pilnībā atzīta nepieciešamība piešķirt prioritāti politikai, kurā galvenā uzmanība veltīta neatliekamajām vajadzībām, lai novērstu koronavīrusa uzliesmojuma ietekmi uz veselību un ekonomiku. Atzinīgi tiek vērtēts arī tas, ka Grieķijas iestādes pastāvīgi pieliek pūles, lai pēc iespējas turpinātu iesāktās reformas, un nolēma turpināt īstenot virkni papildu politisko saistību. Raugoties nākotnē, būs svarīgi mobilizēt resursus, lai pastiprinātu centienus jomās, kuras skāruši iepriekšējie kavējumi, tostarp finanšu sektora reformas, lai stiprinātu uzticēšanos un atbalstītu ilgtspējīgu atveseļošanos. Vienlaikus Grieķijas iestādes turpina pildīt savas 2020. gada vidus saistības, kas, ņemot vērā iepriekšējās saistības, kopā ar turpmākajiem pasākumiem tiks novērtētas gada otrajā pusē.

MAKROEKONOMISKĀ ATTĪSTĪBA

Apturēšanas pasākumu ekonomiskā ietekme Grieķijā izpaužas dažādos veidos. Līdzīgi kā citās dalībvalstīs visu nebūtisko uzņēmumu slēgšana un darbaspēka piedāvājuma problēmas apturēšanas pasākumu dēļ, kas nosaka, ka darbiniekiem jāpaliek mājās, ietekmē preču un pakalpojumu piedāvājumu. Tajā pašā laikā pieprasījumu ir negatīvi ietekmējis saistītais ienākumu kritums, ko tikai daļēji mazina iestāžu ārkārtas pasākumi, kā arī ierobežotās patēriņa iespējas. Turklāt lielāka nenoteiktība, kā arī mazāka likviditāte un kredītu saņemšanas iespēja, visticamāk, ietekmēs investīcijas.

Paredzams, ka īpaši smagi cietīs tūrisms un kuģniecības pakalpojumi, kas ir divas Grieķijas ekonomikai ļoti svarīgas nozares. Tūrisms neizbēgami cietīs no ceļošanas ierobežojumiem Grieķijā un ārvalstīs, un tas, ka ir pārtrauktas rezervācijas, kas citādi pavasarī būtu veiktas uz vasaras sezonu, padarīs pandēmijas sekas noturīgākas nekā citās nozarēs. Iespējams, ka tiks būtiski ietekmēta arī plaukstošā profesionālā tūrisma nozare, jo tā balstās uz konferencēm, kurās piedalās liels skaits dalībnieku. Kuģniecības nozari, kas ir vēl viena nozīmīga eksporta nozare, negatīvi ietekmēs globālās tirdzniecības samazināšanās, kas gaidāma 2020. gadā.

Paredzams, ka bezdarbs 2020. gadā palielināsies, un ekonomikas krīze var arī negatīvi ietekmēt nesenos nabadzības līmeņa uzlabojumus. Lai gan pasākumi, ar ko apturēšanas pasākumu laikā atbalsta saīsinātu darbalaiku un neapmaksātu atvaļinājumu, palīdzēs mazināt satricinājumu, saskaņā ar Komisijas 2020. gada pavasara prognozi bezdarba līmenis tiek prognozēts aptuveni 20 % apmērā salīdzinājumā ar 17,3 % 2019. gadā, tādējādi iznīcinot trijos iepriekšējos gados panākto. Īpaši lielais pašnodarbināto personu un mikrouzņēmumu īpatsvars Grieķijā un lielais sezonas darbinieku skaits nosaka to, ka mājsaimniecībām ilgstoši būs jāiztiek ar maziem ienākumiem, kā rezultātā 2020. gadā un pēc tam varētu ievērojami palielināties to cilvēku īpatsvars, kuriem draud nabadzība vai sociālā atstumtība. 2019. gadā šis īpatsvars bija 31 %, kas jau krietni pārsniedza eurozonas vidējo rādītāju, proti, 21 %, bet tam bija tendence samazināties.

Ārkārtīgi zemās naftas cenas un lejupvērstais spiediens uz algām ietekmēs inflāciju. Paredzams, ka lejupvērstu spiedienu radīs ienākumu samazināšanās, jo īpaši pakalpojumu nozarē. Vienlaikus naftas cenu kritums daļēji līdzsvaros ietekmi uz reālajiem ienākumiem.

Kopumā, pamatojoties uz Komisijas 2020. gada pavasara prognozi, tiek prognozēts, ka Grieķijas reālais IKP 2020. gadā samazināsies par aptuveni 10 %, bet 2021. gadā diezgan strauji atgūsies. Prognoze ir saistīta ar ārkārtīgi lielu nenoteiktību. Prognoze ir atkarīga no tā, vai, sākot ar maija vidu, pakāpeniski tiks atcelti apturēšanas pasākumi, kas lielākajā daļā nozaru ierobežotu saimnieciskās darbības samazināšanos līdz otrajam ceturksnim un ar tūrismu saistītajās nozarēs līdz trešajam ceturksnim. Ilgāki ceļošanas ierobežojumi, kas būtu spēkā gada otrajā pusē, radītu lejupejošas tendences risku, ņemot vērā to ietekmi uz tūrisma nozari. Paredzams, ka politikas pasākumi mazinās recesijas dziļumu un veicinās ievērojamu IKP atgūšanos 2021. gadā. Prognoze ir saistīta ar lielu nenoteiktību attiecībā uz apturēšanas pasākumu ilgumu, pandēmijas gaitu, kā arī satricinājuma ietekmi uz potenciālo izlaidi, mājsaimniecību uzkrājumiem un banku aktīvu kvalitāti.

FISKĀLĀ ATTĪSTĪBA UN PERSPEKTĪVA

Šīs krīzes sākumā Grieķijā bija salīdzinoši labvēlīgs fiskālais stāvoklis ar ievērojamām naudas rezervēm, stabilu primāro pārpalikumu un zemām vidēja termiņa refinansēšanas vajadzībām, ņemot vērā tās lielo valsts parādu. Ārkārtas fiskālā korekcija, kas tika īstenota programmu laikā un pēc tām, ir uzlabojusi Grieķijas spējas pārvarēt koronavīrusa uzliesmojumu salīdzinājumā ar globālo finanšu krīzi pirms desmit gadiem. Budžetā vairākus gadus ir gūti lieli strukturālie pārpalikumi, vienlaikus sasniedzot vai pārsniedzot fiskālos mērķus. Grieķijai ir arī naudas rezerves gandrīz 34 miljardu EUR apmērā, kas ir svarīgs aktīvs, ņemot vērā ieņēmumu kritumu un ārkārtas izdevumus krīzes pārvarēšanai.

Grieķija 2019. gadā jau piekto gadu pēc kārtas sasniedza savu primārā pārpalikuma mērķi — 3,5 % no IKP. Nominālā bilance sasniedza 1,5 % no IKP, kas ir krietni virs eurozonas vidējā rādītāja, proti, -0,8 % no IKP.

Lai aizsargātu ekonomiku un saskaņā ar koordinēto reakciju, par ko vienojās Eurogrupa, iestādes pieņēma plašu fiskālo pasākumu kopumu. Fiskālo pasākumu kopums ietver īpašu bezdarba shēmu algotiem darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un individuāliem uzņēmumiem, kurus skārusi krīze, atmaksājamu avansu maksājumus uzņēmumiem ar ievērojamu apgrozījuma samazinājumu krīzes dēļ, sociālā nodrošinājuma iemaksu maksājumus darbiniekiem, kuru darba līgumi ir apturēti, procentu likmes subsīdijas aizdevumiem maziem un vidējiem uzņēmumiem un lielākus veselības aprūpes izdevumus.

Citi fiskālie pasākumi ietver sociālā nodrošinājuma iemaksu parādu samaksas apturēšanu, atlaides par savlaicīgiem nodokļu maksājumiem un sociālā nodrošinājuma iemaksām, pagaidu ekonomisko atbalstu konkrētām brīvajām profesijām un primārajai nozarei, kā arī vairākus mazākus pasākumus.

Papildus koronavīrusa pandēmijai, kas izvērsās kopš marta, Grieķija cīnās arī ar jaunu migrācijas spiedienu. 2019. gadā Grieķijā ir reģistrēts migrantu pieplūduma pieaugums par 46 %, un 2020. gada pirmajā ceturksnī pieplūdums ir vēl vairāk palielinājies. Lai atbalstītu un atzītu Grieķijas centienus pārvaldīt migrācijas krīzi, ES apņēmās sniegt Grieķijai ārkārtas atbalstu 700 miljonu EUR apmērā. Ar migrāciju saistītie izdevumi, kas netika finansēti no ES fondiem un tādējādi ir izslēgti no primārās bilances, ko uzrauga pastiprinātas uzraudzības ietvaros, 2019. gadā sasniedza 0,1 % no IKP, un paredzams, ka 2020. gadā tie palielināsies līdz 0,2 % no IKP. Iestādes ir veikušas pasākumus, lai reģistrētu šos izdevumus visā valsts pārvaldē, un precizējušas, ka attaisnoto izmaksu diapazons ietver migrācijas krīzes pārvaldībai norīkoto policijas darbinieku algas.

Eiropas iestāžu atjauninātajā prognozē([6]) paredzēts, ka primārā bilance 2020. gadā būs ar deficītu, bet 2021. gadā atkal būs pārpalikums, taču nenoteiktība ir ārkārtīgi liela. Šā ziņojuma sagatavošanas laikā bija pieejami tikai ļoti provizoriski dati, kas apstiprina ekonomiskā un fiskālā kaitējuma apmēru un smagumu. Neskaidras ir arī krīzes pārvarēšanai pieņemto pasākumu galīgās izmaksas, kā arī to pakāpeniska izbeigšana un automātisko stabilizatoru pilnīga ietekme uz publiskajām finansēm. Tā kā pasākumi tiks pakāpeniski izbeigti un ekonomika sāks atveseļoties, paredzams, ka primārā bilance 2021. gadā atkal būs ar pārpalikumu. Ņemot vērā ārkārtīgi lielo nenoteiktību, šis novērtējums tiks atjaunināts rudenī.

Tāpat kā citas dalībvalstis Grieķija gūst labumu arī no elastīguma pasākumiem Stabilitātes un izaugsmes pakta kontekstā. Ņemot vērā koronavīrusa uzliesmojuma sekas, Eurogrupa 2020. gada 16. martā paziņoja, ka visas dalībvalstis pilnībā varēs izmantot elastīgumu saskaņā ar Stabilitātes un izaugsmes paktu. Paziņojumā, kas pieņemts 2020. gada 20. martā, Komisija pauda Padomei savu viedokli, ka smagā ekonomikas lejupslīde, ko izraisīja koronavīrusa uzliesmojums, pamato Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējās izņēmuma klauzulas iedarbināšanu([7]). ES finanšu ministri 23. martā atbalstīja šo viedokli. Vispārējā izņēmuma klauzula ļauj uz laiku atkāpties no budžeta prasībām, tostarp no Grieķijas fiskālajiem mērķiem, ko uzrauga pastiprinātas uzraudzības ietvaros, ar nosacījumu, ka tas neapdraud fiskālo stabilitāti vidējā termiņā. Tā neaptur Stabilitātes un izaugsmes paktā paredzētās procedūras vai Grieķijas saistības, bet ļaus Komisijai un Padomei veikt nepieciešamos politikas koordinācijas pasākumus, lai novērstu pandēmijas ekonomiskās sekas.

Publiskās finanses apdraud papildu riski, ņemot vērā notiekošās tiesas prāvas un sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības. Kā analizēts iepriekšējā ziņojumā, sagaidāms, ka Valsts padome nāks klajā ar nozīmīgu nolēmumu par maksājumiem pensionāriem ar atpakaļejošu spēku. Papildu fiskālo risku rada piektajā pastiprinātas uzraudzības ziņojumā minētās lietas pret Valsts nekustamā īpašuma uzņēmumu, kurās Apelācijas tiesā tiek izskatīts jautājums par nesen pieņemto šķīrējtiesas nolēmumu spēkā esību. Citi fiskālie riski attiecas uz Grieķijas Pasta pārstrukturēšanas izmaksām, tostarp uz

([6]) Publicēta kā Komisijas 2020. gada pavasara prognoze: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-performance-and-forecasts/economic-forecasts_en

([7]) https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/2_en_act_part1_v3-adopted_text.pdf

atlikušo sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistību iespējamu samaksu par 2013.–2020. gadu.

PUBLISKĀS INVESTĪCIJAS

Publisko investīciju potenciāla pilnīga izmantošana joprojām ir prioritāte un arī pamatprasība ātrai atveseļošanai pēc koronavīrusa uzliesmojuma. Vispārējās valdības investīcijas līdzīgi kā iepriekšējos gados arī 2019. gadā bija mazākas, nekā paredzēts sākotnējos plānos (par 1,2 % no IKP). Tā kā nepilnīgais izlietojums 2019. gadā sakrita ar mazāku ES līdzekļu izlietojumu, tā neto ietekme uz primāro bilanci kopumā bija neitrāla. Tomēr investīciju izdevumu mērķis atkal netika sasniegts un rada bažas, ņemot vērā valsts lielās investīciju vajadzības, tāpēc ir ļoti svarīgi pēc iespējas labāk izmantot ES līdzekļus un galu galā panākt nepieciešamo stimulu izaugsmes atjaunošanai.

Grieķijas iestādes ir nolēmušas veikt vairākus svarīgus pasākumus, lai novērstu pamatā esošās nepilnības. Tās ir izstrādājušas ceļvedi 2019. gadā pieņemtās valsts attīstības programmas ātrai īstenošanai. Turklāt iestādes ir vienojušās izveidot projektu sagatavošanas mehānismu un izstrādāt jaunu projektu sarakstu. Paredzams, ka šie pasākumi paātrinās projektu sagatavošanu un īstenošanu. Plānots, ka stratēģisko projektu saraksts tiks pilnībā izstrādāts līdz 2021. gada janvārim un projektu sagatavošanas mehānisms sāks darboties 2021. gada martā. Iestādes arī tiek mudinātas uzlabot arheoloģisko un ekspropriācijas procedūru paredzamību un koordināciju, pamatojoties uz iepriekšējo reformu pārskatīšanu.

Tiek īstenots 2019. gada novembra rīcības plāns, lai uzlabotu publisko investīciju budžeta uzraudzību un prognozēšanu. Investīciju budžetu sagatavo un izpilda neatkarīgi no valsts budžeta, kurā nav iekļauta investīciju daļa (“parastais”); tam nepieciešami augsti pārredzamības un informācijas plūsmu standarti. Grieķija 2019. gada novembrī pieņēma sīki izstrādātu rīcības plānu trūkumu novēršanai šajā jomā ar īstenošanas grafiku līdz 2021. gadam. Rīcības plāna īstenošana kopumā norit sekmīgi, un iestādes sagaida, ka iespējamā kavēšanās koronavīrusa uzliesmojuma dēļ būs niecīga.

Iestādes vēl vairāk sadarbojas ar Eiropas iestādēm par iespējamu VTP un *ANFA* ienākumiem ekvivalentu summu izmantošanu bruto finansējuma vajadzību samazināšanai vai citām saskaņotām investīcijām. Grieķijas iestādes norādīja, ka tās plāno izmantot nākamo pieejamo VTP un *ANFA* ienākumiem ekvivalento summu daļu, lai samazinātu bruto finansējuma vajadzības. Saskaņā ar Eurogrupas 2019. gada decembra sanāksmē piešķirtajām pilnvarām Eiropas iestādes un struktūras ir veikušas tehnisku darbu, lai īstenotu Eurogrupas 2018. gada jūnija paziņojumu. Darbs tiks turpināts 2020. gada rudenī, ņemot vērā progresu, kas gūts, uzlabojot iepriekš minēto publisko investīciju plānošanu un izpildi.

NODOKĻI UN PUBLISKO IEŅĒMUMU PĀRVALDĪBA

Ņemot vērā straujo koronavīrusa pandēmijas attīstību, iestādes savlaicīgi līdz kārtējā gada nodokļu novērtēšanas ciklam nespēja pabeigt patlaban notiekošo īpašuma nodokļa valsts mēroga novērtēšanu (konkrētas 2020. gada vidus saistības). Tādēļ līdz 2021. gadam būs jāatliek plašākas nekustamā īpašuma nodokļa reformas īstenošana, un tam būs neliela deficītu palielinoša fiskālā ietekme uz 2020. gada ieņēmumiem aptuveni 150 miljonu EUR apmērā. Iestādes ir apņēmušās pārcelt novērtēšanu uz rudeni, lai līdz 2021. gada janvārim īpašuma nodokļa vērtības saskaņotu ar tirgus cenām.

Publisko ieņēmumu neatkarīgajai iestādei ir bijusi galvenā loma iestāžu līdz šim īstenotajos centienos novērst koronavīrusa pandēmijas ietekmi uz ekonomiku. Neatkarīgā iestāde ir pārvaldījusi nodokļu un nodokļu parādu maksājumu atlikšanu, izveidojusi atmaksājamo avansu īstenošanas platformu un izdevusi elektroniskus uzturēšanās sertifikātus, lai pēc apturēšanas pasākumu ieviešanas atvieglotu salās dzīvojošo personu pārvietošanos.

Neatkarīgā iestāde ir uz pareizā ceļa, lai 2020. gada pirmajā ceturksnī izpildītu lielāko daļu savu galveno darbības rādītāju, un tās darbinieku skaits šajā laikposmā ir nedaudz palielinājies, lai gan tas joprojām ir krietni mazāks par mērķiem (konkrētas 2019. gada beigu saistības). Parāda iekasēšana 2020. gada pirmajā ceturksnī turpinājās līdzīgā tempā kā iepriekšējā gada tajā pašā periodā, savukārt jaunu revīzijas lietu īpatsvars ir palielinājies. Darbinieku skaits pirmajā ceturksnī turpināja palielināties, un pašlaik tas ir 11 916 salīdzinājumā ar 12 500, kas tika noteikts kā mērķis līdz 2019. gada beigām.

Ierobežots progress ir panākts, īstenojot papildu pasākumus cilvēkresursu, IT un mājokļu jomā, par kuriem vienojās 2019. gadā. Primārie tiesību akti par cilvēkresursu reformu vēl nav pieņemti, un to pilnīgas īstenošanas grafiku ietekmēs koronavīrusa pandēmija, bet pārskatīts grafiks vēl ir jānosaka. Konkrēts progress nav panākts attiecībā uz IT infrastruktūru un neatkarīgās iestādes kompetences jomu precizēšanā. Paredzams, ka šie centieni tiks paātrināti, jo sadarbspēja starp dažādām datubāzēm stiprinātu spēju apkarot izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un veicinātu nodokļu savlaicīgu iekasēšanu. Attiecībā uz neatkarīgās iestādes galvenās mītnes pārvietošanu uz vienu ēku — iepriekš identificētā ēka tika nodota citai publiskai struktūrai. Iestādes pašlaik plāno būvēt divas jaunas ēkas, lai izvietotu neatkarīgo iestādi blakus Finanšu ministrijai ārpus Atēnu centra, un plānots, ka tās tiks pabeigtas 2024. gadā.

Iestādes veic pasākumus, lai stiprinātu Operatīvās koordinācijas centra operatīvās spējas, koordinējot kontrabandas apkarošanas centienus, un tās ir guvušas panākumus vairākos projektos, kas uzlabo nodokļu iekasēšanu un atbilstību. Noteikumu projektu, kura mērķis ir uzlabot centra spējas un pārvaldību, paredzēts pieņemt līdz 2020. gada maija beigām. Iestādes plāno pārskatīt tiesību aktus muitas jomā, lai cita starpā veicinātu izlūkošanas metožu izmantošanu kontrabandas apkarošanas operācijās. Paredzams, ka elektronisko rēķinu sistēma sāks darboties, kā plānots, 2020. gada jūlijā, un tiks pabeigta datu vākšanas paraugbiroja izveide, kas ir saņēmis tehnisko atbalstu ar Eiropas Komisijas starpniecību, bet vajadzīgais personāls vēl ir jāizraugās un jāpārceļ.

Kopīgais centrs sociālā nodrošinājuma parāda iekasēšanai 2020. gada pirmajā ceturksnī turpināja sasniegt savus parāda iekasēšanas mērķus. Turklāt ir pieņemti tiesību akti, kuros ir noteikta neiekasējamu parādu klasifikācija un kuri kādu laiku tika izskatīti un nebija pieņemti, un tie atbilst neiekasējamu nodokļu parādu klasifikācijai.

PUBLISKO FINANŠU PĀRVALDĪBA

Koronavīrusa uzliesmojums ir negatīvi ietekmējis nokavēto maksājumu likvidēšanas plāna īstenošanu, taču ir gūti panākumi pamatā esošo procesu uzlabošanā, un iestādes joprojām ir apņēmušās ievērot 2019. gada oktobra plānā noteikto grafiku. Nokavēto maksājumu apjoms 2020. gada janvārī bija 1,3 miljardi EUR, kas par 69 miljoniem EUR pārsniedza 2019. gada decembra līmeni un par 340 miljoniem EUR — likvidēšanas mērķi. Iestādes nespēja sniegt pilnīgus apkopotus datus par laikposmu pēc janvāra un ziņoja, ka dažās apakšnozarēs nokavēto maksājumu apjoms var īslaicīgi palielināties saistīto

darbietilpīgo procesu traucējumu dēļ. Tomēr iestādes izstrādāja divus pasākumus, kuriem būtu jālikvidē 15 % no kopējā nokavēto maksājumu apjoma, tiklīdz operācijas tiks atsāktas. To mērķis ir paātrināt nokavēto maksājumu nokārtošanu veselības aprūpes sniedzējiem un nodrošināt tūlītēju konkrētu nodokļu atmaksu. Lai izvairītos no jaunu nokavēto maksājumu uzkrāšanās, iestādes plāno ieviest jaunu IT sistēmu vienotajā sociālā nodrošinājuma fondā (*EFKA*), lai būtiski paātrinātu neizskatīto pensiju pieprasījumu nokārtošanu. Iestādes ziņoja par uzlabojumiem centralizētajā iepirkumā veselības aprūpes nozarē, īstenoja lielāko daļu Grieķijas Revīzijas palātas ieteikumu un stiprina iekšējo kontroli.

Valsts kases vienotā konta sistēma darbojas un sniedz noderīgu pārskatu par valsts naudas līdzekļu situāciju, savukārt naudas prognozēšanas projekts turpinās (konkrētas 2019. gada beigu saistības). Tāpēc Publiskā parāda pārvaldības aģentūra, Finanšu ministrija un Grieķijas Banka spēj gandrīz reāllaikā uzraudzīt lielu daļu vispārējās valdības naudas līdzekļu atlikumu un plūsmu. Saskaņā ar 2020. gada marta stratēģijas projektu tiks īstenots izmēģinājuma projekts par naudas līdzekļu prognozēšanu, kas attieksies uz lielāko daļu valsts naudas rezervju. Izmēģinājuma projekts tiks pakāpeniski pielāgots un attiecināts uz struktūrām, kuru budžetā paredzētie izdevumi 2021. gada janvārī pārsniedz 50 miljonus EUR, kas tiek uzskatīta par apmierinošu robežvērtību, ņemot vērā, ka izmēģinājuma projekts jau aptver struktūras, kuru turējumā ir 70 % no kopējām valsts naudas rezervēm.

Kontu plāna reformas īstenošana kopumā virzās uz priekšu (2021. gada vidus saistības un 2022. gada vidus saistības), bet tās izpilde publisko investīciju budžetā joprojām ir problemātiska. Koronavīrusa pandēmija izraisīja kavēšanos iepirkuma procesā saistībā ar jauno IT sistēmu, ar ko atbalsta reformu, bet projekta vispārējais grafiks paliek nemainīgs. Iestādes izstrādā kontu plāna funkcionālo klasifikāciju, lai nodrošinātu saskaņu ar darbības rezultātu budžeta plānošanas sistēmu. Progress ir panākts arī kontu plāna klasifikāciju īstenošanā publisko investīciju budžeta izpildē, lai gan budžeta sagatavošanas vajadzībām patlaban joprojām ir mazāk detalizēta klasifikācija. Iestādes centīsies panākt turpmākus uzlabojumus, izmantojot Eiropas Komisijas tehnisko atbalstu.

Iestādes apņēmās līdz 2020. gada beigām pieņemt jaunu publiskā iepirkuma stratēģiju laikposmam no 2021. līdz 2025. gadam, veicinot publisko resursu ilgtspējīgāku un efektīvāku izmantošanu (papildu saistības). Labi funkcionējoša publiskā iepirkuma sistēma ir būtisks investīciju procesa elements, kam būs izšķiroša nozīme atveseļošanas gaitā pēc koronavīrusa uzliesmojuma. Iepirkuma procesa nepilnību novēršana varētu palīdzēt racionalizēt publiskos izdevumus, veicināt izaugsmi un garantēt konkurētspējīgu uzņēmējdarbības vidi. Iestādes vienojās pārskatīt tiesisko regulējumu un īstenošanu saskaņā ar attiecīgajiem ES tiesību aktiem.

VALSTS FINANSĒŠANA

Grieķijas parāda apkalpošanas vajadzības turpmākajos gados ir zemas. Kopš pandēmijas sākuma Grieķija ir veiksmīgi emitējusi gan valsts parādzīmes, gan ilgtermiņa obligācijas, kas liecina par pastāvīgu piekļuvi tirgus finansējumam. Grieķijas parāda apkalpošanas izmaksas 2020. un 2021. gadā ir zemas un galvenokārt atspoguļo īstermiņa obligāciju refinansēšanu. Pēc ilga lejupslīdes perioda Vācijas valsts obligāciju ienesīguma starpības, krīzei saasinoties, ir sākušas palielināties, sasniedzot augstu līmeni — aptuveni 400 bāzes punktus par 10 gadu termiņu marta vidū ar lielu svārstīgumu. Pēc Eiropas Centrālās bankas paziņojuma par pandēmijas ārkārtas aktīvu iegādes programmu un Grieķijas valsts obligāciju iekļaušanas šajā programmā svārstīgums samazinājās un ienesīguma starpība samazinājās par aptuveni 200 bāzes punktiem. Tomēr ienesīguma starpības ir atkal lēnām

palielinājušās, sasniedzot līmeni, kas aprīļa beigās bija par 130 bāzes punktiem augstāks nekā zemais līmenis februārī.

Ievērojamās naudas rezerves nodrošina rezervi, lai absorbētu likviditātes satricinājumus, bet turpmāka krīzes saasināšanās var izraisīt būtisku finansējuma vajadzību pieaugumu. Vispārējās valdības naudas rezerves 2020. gada marta beigās sasniedza aptuveni 34 miljardus EUR, no kuriem aptuveni 26 miljardi EUR pieder valstij, bet pārējie — vispārējās valdības struktūrām. Ņemot vērā ierobežotās aizņēmuma finansējuma vajadzības, naudas rezerves ir pieejamas, lai turpmākajos mēnešos absorbētu likviditātes satricinājumus. Grieķija norādīja, ka tā plāno saglabāt savu klātbūtni obligāciju tirgos un piesaistīt papildu naudu, lai rūpētos par lejupvērstiem finansēšanas riskiem. Galvenais risks būtu turpmāka ekonomiskā stagnācija, kas ievilktos ilgu laiku pēc maija, kam var būt nepieciešama naudas rezervju papildu izmantošana vasaras mēnešu sākumā.

SOCIĀLĀ LABKLĀJĪBA

Grieķija izrādīja stabilu spēju reaģēt uz ārkārtas situāciju veselības jomā, neilgi pēc pirmo gadījumu atklāšanas ieviešot stingrus sociālās distancēšanās pasākumus. Slēdzot mazsvarīgus veikalus un jau agrīnā posmā ierobežojot nebūtisku kustību, Grieķija par prioritāti noteica sabiedrības veselību un pacientu drošību. Iestādēm ir rūpīgi jāuzrauga pasākumi, lai ierobežotu koronavīrusa izplatīšanos neaizsargātās grupās, kuras ir pakļautas lielākam riskam ne tikai fiziskās veselības, bet arī iztikas un dzīves apstākļu ziņā.

Jau īstenotās strukturālās reformas un papildu finansējums 200 miljonu EUR apmērā atbalsta veselības aprūpes sistēmas reakciju uz koronavīrusu, bet īsterminā var būt vajadzīgi papildu finanšu resursi. Iepriekš pieņemtie pasākumi, kas paredzēti, lai nodrošinātu iedarbīgu, pieejamu, efektīvu un noturīgu veselības aprūpes sistēmu, piemēram, vispārēja veselības aprūpes seguma ieviešana, visaptverošs primārās aprūpes tīkls un centralizēts iepirkums, ir būtiski, lai reaģētu uz pandēmiju, jo tie nodrošina netraucētu piekļuvi veselības aprūpes pakalpojumiem un resursu pienācīgu nodrošinājumu un uzkrājumus.

Līdzekļu atgūšana (pastāvīgas saistības) virzās uz priekšu ar kavēšanos, un ne viss ir attiecināms uz pašreizējo ārkārtas situāciju. Iestāžu mērķis ir sasniegt sākotnēji saskaņotos mērķus (ar dažiem kavējumiem apturēšanas pasākumu dēļ), kā arī dažus mērķus, kas nav īstenoti pirms pašreizējās ārkārtas situācijas veselības jomā. Iestādes plāno veikt pasākumus, lai apturētu atgūstamo summu pieaugumu, bet, visticamāk, būs vajadzīgi turpmāki pasākumi, lai mainītu šo tendenci. Tādu atbrīvojumu ieviešana attiecībā uz līdzmaksājumiem, kuru pamatā ir līdzekļu pārbaude, stiprinātu pacientu aizsardzību, bet patlaban netiek apsvērta.

Ņemot vērā koronavīrusa pandēmijas uzliesmojumu, bija jāaptur primārās veselības aprūpes tīkla ieviešana (konkrētas 2020. gada vidus saistības). Iestādes izstrādā jaunus instrumentus iedzīvotāju aizsardzībai, piemēram, telemedicīnu, un ir paplašinājušas gultasvietu kapacitāti, noslēdzot līgumus ar privāto sektoru. Tās ir arī dubultojušas centienus piesaistīt medicīnas darbiniekus, jo īpaši ārstus. Reformas ieviešana atsāksies pēc pašreizējās ārkārtas situācijas, savukārt esošās primārās aprūpes vienības jau ir izvietotas, lai reaģētu uz pandēmiju.

Turpinās centralizēts iepirkums (konkrētas 2020. gada vidus saistības), īpašu uzmanību pievēršot veselības aprūpes sistēmas steidzamajām vajadzībām. Reģionālā iepirkuma centrālā pārvaldība nodrošina lielāku efektivitāti, ko varētu vēl vairāk atbalstīt, atjaunojot

Cenu novērošanas centru. Joprojām tiek izstrādāti tiesību aktu projekti, lai jauno centrālo veselības aprūpes iepirkuma struktūru pārveidotu par privātu juridisku personu, savukārt pašreizējā ārkārtas situācija ir dažu jaunās sistēmas elementu izmēģinājuma pārbaude.

Iestādes ir atjauninājušas savu rīcības plānu, lai pabeigtu vienotā sociālā nodrošinājuma fonda (*EFKA*) izveidi (konkrētas 2020. gada vidus saistības). Plāna mērķis ir līdz 2020. gada beigām panākt visaptverošu digitālo pārveidi, kas ļautu izveidot jaunu darbības un institucionālo struktūru. Galvenie organizatoriskie pasākumi, kas jāpabeidz līdz 2020. gada jūnija beigām, attiecas uz papildu pensiju fonda (*ETEAEP*) iekļaušanu vienotajā sociālā nodrošinājuma fondā un Publiskā sektora pensiju departamenta izveidi un darbības uzsākšanu tajā. Atlikušās organizatoriskās reformas ir vietējo meitasuzņēmumu izveide lauksaimniekiem un pašnodarbinātām personām; reformas ir aizkavējušās koronavīrusa uzliesmojuma dēļ, bet tās plānots pabeigt četrus mēnešus pēc darbības atsākšanas.

Ir panākta vienošanās par invaliditātes pabalstu sistēmas plānu (konkrētas 2019. gada vidus saistības). Pēc diskusijām par ES paraugpraksi tiks pieņemta jauna reformu pieeja, pamatojoties uz funkcionālās invaliditātes novērtējumu, kura pamatā būs kvalificētu ekspertu veiktas fiziskas pārbaudes. Šādus novērtējumus plaši izmanto citas dalībvalstis, kurām ir divējāds uzdevums — novērtēt pabalstu atbilstību un iesniegt konkrētus uzlabošanas un rehabilitācijas priekšlikumus attiecībā uz invaliditāti. Saskaņotais ceļvedis saistību jaunā plāna īstenošanai sāksies ar izmēģinājuma projektu no 2021. gada janvāra.

Saistībā ar apņemšanos pabeigt sociālās solidaritātes ienākumu shēmas visu triju pīlāru ieviešanu iestādes ir pabeigušas aktīvās darba tirgus politikas jaunās īstenošanas sistēmas izmēģinājuma novērtējumu (2019. gada beigu saistības) un ir izstrādājušas sākotnējus plānus, lai īstenotu turpmākus izmēģinājuma projektus jaunā modeļa paplašināšanai. Pasaules Bankas veiktais izmēģinājuma projekta novērtējums saistībā ar tehnisko atbalstu, ko sniedz ar Eiropas Komisijas starpniecību, noteica uzlabošanas iespējas, piemēram, attiecībā uz cilvēkresursu kapacitāti, ieviešanu, administratīvo sarežģītību un datu vākšanu. Ņemot vērā šo pieredzi, iestādes tagad izvērsīs izmēģinājuma projektu vēl citos ģeogrāfiskajos apgabalos ar atšķirīgām darba tirgus iezīmēm, paplašinās mērķgrupu un stiprinās datu vākšanu un analīzi, lai gūtu pieredzi plašākai ieviešanai.

Attiecībā uz subsīdiju sistēmas vietējam sabiedriskajam transportam pārskatīšanu koronavīrusa uzliesmojuma rezultātā kavējas novērtējuma pētījums (konkrētas 2019. gada beigu saistības), taču paredzams, ka tiesību akti saistībā ar reformām katrā gadījumā tiks pabeigti līdz 2020. gada septembra beigām.

FINANŠU SEKTORA ATTĪSTĪBA

Grieķijas banku nozare kopš programmas beigām ir kļuvusi stabilāka un noturīgāka pret satricinājumiem, taču joprojām pastāv mantotie riski un ievērojama pamatā esošā neaizsargātība, ko pastiprina koronavīrusa uzliesmojuma iespējamā ievērojami negatīvā ietekme. Likviditāte 2019. gadā turpināja uzlaboties un joprojām ir noturīga. Aktīvu kvalitāte (pat bez koronavīrusa pandēmijas ietekmes) joprojām ir nopietna problēma, neraugoties uz 2019. gadā veiktajiem uzlabojumiem. Grieķijas banku kapitāla pozīcija atbilst kapitāla prasībām, bet tuvākajā nākotnē joprojām ir pakļauta pieaugošam kapitāla pieprasījumam un lielā mērā ir atkarīga no valsts, jo banku kapitālā ir liels atlikto nodokļu kredītu īpatsvars. Līdz 2019. gada beigām bankas ir atguvušas rentabilitāti, bet tā joprojām ir zema un nestabila. Tā ir atkarīga no aizdevumu pieauguma, kas ir pakļauts aktīvu kvalitātes atkārtotam pasliktinājumam, un zināmā mērā — no valsts obligāciju ienesīguma starpības svārstīguma.

Ieņēmumus nenesošo aizdevumu samazinājuma temps 2019. gadā palielinājās, bet to īpatsvars joprojām ir augsts. To apmērs 2019. gada beigās sasniedza 68,5 miljardus EUR (40,6 % no klientu aizdevumiem), kas ir par 13,3 miljardiem EUR mazāk nekā pirms gada un par 38,7 miljardiem EUR mazāk nekā 2016. gada martā (augstākais rādītājs). Ņemot vērā koronavīrusa uzliesmojuma paredzamo negatīvo ietekmi uz ienākumus nenesošu aizdevumu otrreizējo tirgu, pastāv vēl lielāks spiediens uz to veiksmīgu pārstrukturēšanu, izmantojot banku iekšējās procedūras, lai saglabātu aktīvu kvalitātes uzlabošanās tendenci. Krīze ietekmē banku ieņēmumus nenesošo aizdevumu samazināšanas stratēģijas, kas būs jāpārskata. *Hercules* shēmas īstenošana uz laiku tiek atlikta, lai gan viens vērtspapīrošanas darījums ir pabeigšanas procesā. Arī plānotā ienākumus nenesošo aizdevumu pārdošana ir apturēta, savukārt parāda piedziņas pasākumi uz laiku ir atlikti, cita starpā tiesu slēgšanas dēļ.

Iestādes veic pasākumus, lai saglabātu finansējuma pieejamību skartajiem uzņēmumiem; tas papildina iniciatīvas komercbanku un kredītu apkalpotāju līmenī. Valdība sniedza garantijas un tiešas dotācijas, lai palīdzētu saglabāt nodarbinātību un likviditāti ekonomikā, kas arī atbalstīs aktīvu kvalitāti banku nozarē pēc banku un kredītu apkalpotāju piemērotajiem pagaidu brīvprātīgajiem parādu moratorijiem. Paziņotais uzraudzības elastīgums Eiropas līmenī veicinās banku aizdošanas spējas. Raugoties nākotnē, negatīvās ietekmes uz aktīvu kvalitāti iespējama ierobežošana un mantoto ienākumus nenesošo aizdevumu radīto problēmu turpmāka risināšana būs svarīgi instrumenti, veicinot aizdevumu aktīvu izsniegšanu atveseļošanas posmā.

Koronavīrusa pandēmijas ietekmē resursi ir novirzīti visos valsts pārvaldes līmeņos, ierobežojot progresu un kavējot finanšu sektora reformu virzību. Tomēr iestādes joprojām ir apņēmušās saskaņot maksātnespējas regulējumu un uzlabot esošos instrumentus ienākumus nenesošu aizdevumu noregulējumam. Tas ir vērtējams atzinīgi, jo, izplatoties koronavīrusa pandēmijai, arvien svarīgāks kļūst efektīvs maksātnespējas regulējums. Turpmāk izklāstītās darbības tiek uzraudzītas un novērtētas kā daļa no pastāvīgām saistībām finanšu politikas jomā.

- **Iestādes ir guvušas panākumus jauna maksātnespējas kodeksa sagatavošanā.** Jaunajā kodeksā tiks integrēti uzņēmumu un privātpersonu maksātnespējas režīmi. Paredzams, ka to pieņems līdz jūnija beigām un tas stāsies spēkā 2021. gada 1. janvārī. Lai gan pilnīgs novērtējums būs iespējams tikai tad, kad būs pieejams stabils teksts, pašreizējais projekts ir atzinīgi vērtējama maksātnespējas tiesību aktu modernizācija un vienādošana, pamatojoties uz starptautisko paraugpraksi. Kodeksa efektīvas piemērošanas pamatprasība būs pareiza apstrādes un izpildes sistēma gan tiesību aktu, gan praktiskās īstenošanas spēju ziņā. Kodeksa projektā ir iekļauts arī priekšlikums par pārdošanas ar saņemšanu atpakaļ nomā shēmu, saskaņā ar kuru valstij piederoša struktūra varētu nopirkt atbilstīgo aizņēmēju galveno dzīvesvietu un atkal iznomāt to debitoram, paredzot atpirkšanas iespēju, savukārt neaizsargātiem atbilstīgiem aizņēmējiem būs tiesības uz subsīdiju par atkal nomā saņemtā īpašuma īri. Lai gan citās valstīs (piemēram, Īrijā) pastāv līdzīgas shēmas, priekšlikums var radīt ievērojamu publiskā sektora iesaisti nekustamā īpašuma tirgū, kā arī fiskālos riskus, tādēļ ir vajadzīga liela piesardzība, strādājot šajā virzienā. Pašreizējā ierosinātā shēma arī radītu jautājumus par izpildāmību, orientēšanos uz darbības jomu/saņēmējiem un iespējamu pārklāšanos ar citiem instrumentiem.

- **Iestādes pieņēma tiesību aktu par trīs mēnešu pagarinājumu (līdz jūlija beigām) galvenās dzīvesvietas aizsardzības shēmai, kuras terminam bija jābeidzas aprīlī.** Lēmums tika pieņemts, neraugoties uz to, ka shēma tiek maz izmantota, un tajā

ņemtas vērā grūtības savlaicīgi pieteikties, ar kurām pandēmijas uzliesmojuma dēļ saskārās pieteikuma iesniedzēji. Netika ieviestas nekādas izmaiņas attiecībā uz aizdevumiem, uz kuriem attiecas shēma, vai atbilstības kritērijiem. Iestādes ir arī paziņojušas par savu nodomu līdz jūlija beigām pagarināt pieteikumu iesniegšanas termiņu ārpustiesas pārstrukturēšanai.

- **Lai mazinātu ietekmi uz sociālajām grupām, kuras finansiāli skārusi koronavīrusa pandēmija, iestādes paziņoja par pagaidu maksājuma subsīdiju hipotekārajiem, patēriņa un uzņēmumiem piešķirtajiem aizdevumiem, kas nodrošināti ar galveno dzīvesvietu.** Mehānisms, kas atšķiras no iepriekš aprakstītās pārdošanas ar saņemšanu atpakaļ nomā shēmas saskaņā ar maksātnespējas kodeksu, būs pieejams atbilstīgām fiziskām personām un attieksies uz ienākumus nesošiem aizdevumiem, pārskatītiem ienākumus nenesošiem riska darījumiem un citiem ienākumus nenesošiem riska darījumiem, pamatojoties uz konkrētu termiņu. Shēmai varēs pieteikties vienu mēnesi, sākot no 2020. gada 1. jūlija, un tā būs pieejama vienīgi debitoriem, kurus skārusi pandēmija. Priekšnoteikums dalībai shēmā būs attiecīgo aizdevumu pārstrukturēšana, vienojoties bankām un debitoriem. Bankas pēc saviem ieskatiem pagarinās pārstrukturēšanas piedāvājumu. Ņemot vērā atbilstīgo aizdevumu plašo diapazonu, būs svarīgi iekļaut stingrus aizsardzības pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiek pārstrukturēti tikai dzīvotspējīgi aizdevumi un mazināta negatīvā ietekme uz maksājumu disciplīnu.

- **Iestādes iesniedza rīcības plānu un atbilstošu tiesību akta priekšlikumu, lai paātrinātu uzkrāto neizskatīto mājsaimniecību maksātnespējas lietu izskatīšanu, kuru skaits ir vēl vairāk palielinājies tiesvedības apturēšanas rezultātā.** Iestādes apņēmās pieņemt noteikumus, kas vajadzīgi tā īstenošanai, līdz 2020. gada maija beigām, vienlaikus apgalvojot, ka 45 dienu laikā pēc tiesību aktu pieņemšanas var sākt darboties elektroniska platforma tālu uzklausīšanas termiņu aizstāšanai ar savlaicīgākiem termiņiem.

- **Iestādes veic pasākumus, kas ir uzskatāmi par iespējamiem pašreizējā situācijā, nolūkā īstenot četru gadu rīcības plānu, lai samazinātu garantēto aizdevumu, kurus pieprasīts atmaksāt, joprojām ievērojamo uzkrājumu.** Prasījumu izskatīšana un paredzamie maksājumi par 2020. gada pirmo ceturksni notiek saskaņā ar plānu, savukārt maija sākumā ar sekundāriem tiesību aktiem tika uzlabota e-datņu repozitorija izveide. Ir sākusies personāla un citu resursu pārcelšana, bet, ņemot vērā pandēmijas radītos ierobežojumus, prasījumu izskatīšana ir palēninājusies. Iestādes plāno pēc iespējas paātrināt prasījumu apstrādi 2020. gada otrajā pusē salīdzinājumā ar mērķiem, vienlaikus izskatot veidus, kā vēl ātrāk īstenot maksājumu grafiku līdz 2023. gadam. Prasījumu apstrādes paātrināšana jau šogad veicinātu banku sektora likviditāti.

- **E-izsoles ir apturētas sakarā ar tiesu un notāru biroju slēgšanu, bet turpinās darbs, lai uzlabotu turpmāko procesu.** Iestādes iesniedza pārskatu par grozījumiem Civilprocesa kodeksā, kas paredzēti procesuālo šķēršļu un apgrūtinājumu novēršanai, kā arī priekšlikumus e-izsoles platformas lietotājdraudzīguma uzlabošanai. Nepieciešamos juridiskos grozījumus izstrādās tiesību aktu izstrādes komiteja Civilprocesa kodeksa pašreizējai pārskatīšanai, kurai savs darbs kopā ar paskaidrojuma ziņojumu jāpabeidz līdz 2020. gada septembra beigām (nevis līdz marta beigām, kā sākotnēji paredzēts).

Grieķijas Finanšu stabilitātes fonds ir iesaistījies iniciatīvās, lai labāk novērtētu un uzraudzītu koronavīrusa pandēmijas ietekmi uz sistēmiskas nozīmes banku finansiālo stāvokli. Pandēmijas uzliesmojuma dēļ fondam bija jāpastiprina uzraudzība un, iespējams, arī citi pienākumi pašreizējā tiesiskajā regulējumā.

DARBA TIRGUS

Pandēmija ir sākusi ievērojami ietekmēt darba tirgu, un iestādes veic virkni pasākumu, lai līdz minimumam samazinātu darbvietu zaudēšanu un ilgāku ekonomisko kaitējumu. Tie ietver lielāku darba laika elastīgumu un īpašu vecāku atvaļinājumu pēc skolu slēgšanas; pagaidu aizliegumu darba devējiem atlaist darbiniekus, kā arī algas pabalstu darbiniekiem, uz kuriem attiecas valdības noteikta darbības apturēšana (pašlaik kopumā līdz 1,7 miljoniem privātā sektora darbinieku un 500 000 pašnodarbināto personu); un bezdarbnieka pabalstu pagarināšanu līdz maija beigām. Iestādes arī apsver iespēju ieviest jaunu, plašāku pagaidu saīsināta darbalaika shēmu, nodrošinot uzņēmumiem lielāku elastīgumu attiecībā uz darba laika pielāgošanu, savukārt darba ņēmēji saņems daļēju kompensāciju par nenostrādātajām stundām. Lēmums par precīzu plānu un grafiku tiks pieņemts, pamatojoties uz fiskālajām izmaksām. Shēma varētu pretendēt uz atbalstu no shēmas "Eiropas Savienības pagaidu atbalsta instruments bezdarba riska mazināšanai ārkārtas (*SURE*) situācijā" vai citām iniciatīvām (Eiropas Sociālais fonds).

Iestādes ir pabeigušas 2017.–2019. gada rīcības plāna cīņai pret nedeklarētu darbu īstenošanu (konkrētas 2019. gada beigu saistības) un tagad īstenos turpmāko pasākumu plānu. Gaidāms, ka drīzumā tiks pieņemts turpmāko pasākumu plāna ceļvedis.

Ņemot vērā koronavīrusa pandēmiju, iestādes, vienojoties ar sociālajiem partneriem, nolēma atlikt minimālās algas atjaunināšanu no 2020. gada jūnija līdz 2021. gada janvārim. Saskaņā ar Pasaules Bankas veikto sākotnējo novērtējumu par 2019. gada ievērojamo minimālās algas pieaugumu ir maz pierādījumu tam, ka nodarbinātība un bezdarbs nozarēs, kurās ir augsts minimālo algu saņemošu darbinieku īpatsvars, ir mainījies salīdzinājumā ar nozarēm, kurās ir nodarbināti darba ņēmēji ar augstāku algu, lai gan būtu nepieciešama turpmāka analīze. Raugoties nākotnē, koronavīrusa uzliesmojums rada lielu nenoteiktību un kavē tiesiskajā regulējumā paredzētā apspriešanās procesa grafiku. Tāpēc visi procesā iesaistītie dalībnieki ir lūguši valdību atlikt minimālās algas pārskatīšanu līdz 2021. gada janvārim, un tas ir saprātīgi.

PREČU TIRGI UN KONKURĒTSPĒJA

Iestādes turpina darbu, lai uzlabotu ekonomikas pamatnosacījumus un palielinātu konkurētspēju, neraugoties uz to, ka koronavīrusa uzliesmojuma dēļ ir mainījušās prioritātes un radušās grūtības. Tam būs izšķiroša nozīme, lai nodrošinātu, ka Grieķijas ekonomika iziet no pašreizējās situācijas, balstoties uz spēcīga pamata, un spēs nodrošināt stabilu un ilgtspējīgu atveseļošanos. Ievērojami resursi neizbēgami un pienācīgi ir novirzīti darbības nepārtrauktības nodrošināšanai pandēmijas laikā, kas ir kalpojusi par katalizatoru digitālās pārvaldības programmas īstenošanā. Iestādes apņēmās veikt **papildu darbības** digitālajās iniciatīvās, lai vēl vairāk mazinātu administratīvo slogu uzņēmumiem un iedzīvotājiem, kā arī palielinātu pārredzamību investoriem attiecībā uz zemes izmantošanas noteikumiem. Kas attiecas uz ekonomikas diplomātiju, notika tūlītēja koncentrēšanās uz pandēmijas novēršanu, savukārt eksporta veicināšanas darbības, tostarp īstermiņa un vidēja termiņa stratēģijas sagatavošana, virzās uz priekšu. Izšķiroša nozīme būs apņēmīgai

īstenošanai, tai skaitā ātri pieņemot tiesību aktus, lai konsolidētu pienākumus Ārlietu ministrijā, un izveidojot vajadzīgās starpministriju pārvaldības struktūras.

Neraugoties uz kavējumiem, ko izraisa galvenokārt ārpus iestāžu kontroles esoši faktori, vairākās jomās notiek darbs pie investīciju licencēšanas, lai gan joprojām pastāv riski. Attīstība attiecībā uz konkrētām saistībām bija nevienmērīga. Konkursu par IT sistēmu, lai atbalstītu investīciju licencēšanas reformu (konkrētas 2019. gada beigu saistības), kavē tiesas lēmumi. Darbs pie pārbaužu pamatlikuma īstenošanas un turpmākas procedūru vienkāršošanas (divas konkrētas 2020. gada vidus saistības) virzās uz priekšu, izņemot dažas aizkavēšanās, kuras zināmā mērā ir saistītas ar koronavīrusa uzliesmojumu. Vienlaikus iestāžu mērķis ir līdz 2020. gada vidum, t. i., labu laiku pirms konkrēto 2021. gada vidus saistību termiņa, pabeigt traucējumu klasifikācijas pārskatīšanu. Turklāt iestādes pieņēma tiesību aktus, lai uzlabotu vides atļauju piešķiršanas procesu, un strādā pie sekundārajiem tiesību aktiem par ārējo inspektoru un vides novērtētāju sertifikāciju, kas jāpabeidz līdz 2020. gada vidum. No pārvaldības viedokļa, lai nodrošinātu investīciju licencēšanas reformas ilgtspējīgu īstenošanu visās nozarēs, ļoti svarīgi būs vēl vairāk stiprināt koordināciju starp ministrijām.

Lai vēl vairāk uzlabotu uzņēmējdarbības vidi, iestādes veic papildu darbības, lai mazinātu birokrātiju, palīdzētu izstrādāt skaidrus noteikumus par valdības un uzņēmumu mijiedarbību un palielinātu ekonomisko darījumu paredzamību. Ar Eiropas Komisijas tehniskā atbalsta palīdzību iestāžu mērķis ir uzlabot Grieķijas sniegumu saistībā ar Pasaules Bankas ziņojuma "Doing Business" rādītājiem, vienlaikus arī cenšoties apzināt problēmas un uzlabot attiecīgos aspektus, kas nav iekļauti šā projekta darbības jomā.

Koronavīrusa uzliesmojums ir ietekmējis kadastra projektu, un pastāv risks, ka nesen atjaunināatais ceļvedis kavēsies vēl vairāk, ja turpināsies apturēšanas pasākumi. Darbs sekmīgi noris vairākos virzienos, piemēram, augstākās vadības iecelšana amatā, Grieķijas kadastra korporatīvās stratēģijas sagatavošana, tehniskās specifikācijas arhīva digitalizācijas stratēģijai un piecu galīgo līgumu slēgšanas tiesību piešķiršana. Speciālistu pieņemšana darbā joprojām ir problēma, un maijā tika pieņemts juridisks grozījums, lai atvieglotu procesu. Reģionālo kadastra biroju atvēršana ir apturēta un atsāksies, tiklīdz situācija normalizēsies. Visu atlikušo meža karšu publiskošana, ko bija paredzēts sākt 2020. gada janvārī un pakāpeniski pabeigt līdz 2020. gada jūnijam, ir iesaldēta tādu iemeslu dēļ, kas nav saistīti ar koronavīrusa uzliesmojumu. Tas rada bažas, jo karšu augšupielādes kavēšanās var ietekmēt kadastrālās kartēšanas pabeigšanu kopumā.

Koronavīrusa uzliesmojums ir ietekmējis Grieķijas enerģētikas nozari ar zemākām naftas un gāzes cenām un ar sociālās distancēšanās pasākumiem, kas ietekmē pieprasījuma modeļus un dažus tehniskus projektus; tas ir radījis arī likviditātes problēmu tirgus dalībniekiem, ņemot vērā rēķinu apmaksas palēnināšanos. Viens no rezultātiem ir tāds, ka mērķa modelis "darbības uzsākšana" (2020. gada vidus saistības) tiks atlikts sakarā ar problēmām saistībā ar balansēšanas tirgus tehniskā projekta īstenošanu, kas apturēšanas pasākumu dēļ saistītas ar līgumslēdzēju grūtībām personāla izvietošanā. Tomēr Grieķija ir panākusi progresu vairākās jomās, jo īpaši iedibinot nākotnes elektroenerģijas tirgu. Rēķinu nemaksāšanas problēma patēriņa tirgū var izraisīt enerģijas piegādātāju likviditātes krīzi, un līdz šim iestādes ir reaģējušas ar pasākumiem, kuru mērķis ir mazināt šo spiedienu, neizkropļojot tirgu. Vidējā termiņā Grieķijas lignīta elektrostaciju dezekspluatācijas grafiks pagaidām nav mainījies, un Grieķija paziņoja par savu nodomu šajā projektā ieguldīt pēc iespējas vairāk pūļu. Arī atjaunojamo energoresursu avotu īpašais konts

ir pakļauts spēcīgam spiedienam, jo ir samazinājušās enerģijas un ES emisiju tirdzniecības cenas.

Turpinās diskusijas par pretmonopola tiesiskās aizsardzības līdzekļa specifiku ar mērķi iesniegt tirgū pārbaudāmu priekšlikumu, kas ir svarīgs solis, lai beidzot ieviestu tiesiskās aizsardzības līdzekli un izpildītu šīs 2020. gada beigu saistības. Mērķis ir ieviest strukturālu tiesiskās aizsardzības līdzekli, lai ar to varētu palielināt konkurenci visos tirgus līmeņos un lai tas nebūtu pārāk neobjektīvs attiecībā uz konkrētu lietotāja profilu, tādējādi risinot pretmonopola problēmas, ko radīja valsts elektroenerģijas uzņēmuma pastāvīgā ekskluzīvā piekļuve bāzes slodzes enerģijas avotiem. Šīs svarīgās saistības, kas ierosinātas kā alternatīva uzņēmuma divu lignīta elektrostaciju neveiksmīgai atsavināšanai, būs nozīmīgas, lai atvērtu tirgu konkurencei un veicinātu jaunas investīcijas Grieķijas enerģētikas pārkārtošanas laikā.

Eiropas Komisija pašlaik pārskata Grieķijas nacionālo enerģētikas un klimata plānu. Šajā vērienīgajā lignīta dezekspluatācijas plānā paredzēts, ka vajadzēs plašāk izmantot atjaunojamo energoresursu avotus un gāzi kā elektroenerģijas aizstājēju, kā arī būs nepieciešams reģionāls plāns sociālekonomisko problēmu risināšanai. To veicinās gaidāmais licencēšanas likums, kura mērķis ir uzlabot atjaunojamo energoresursu projektu izveidi un attīstību. Dezekspluatācijas plāna panākumu pamatā būs pēclignīta pārkārtošanās jomās, kas ir īpaši atkarīgas no nozares. Grieķija ir izveidojusi starpministriju komiteju, lai izstrādātu taisnīgas pārkārtošanās ģenerālplānu šā projekta vadībai, ko atbalsta ES Taisnīgas pārkārtošanās mehānisms.

Attiecībā uz transporta nozari iestādes ir pieņēmušas Valsts transporta ģenerālplānu un turpina tā sīkāku precizēšanu reģionālā līmenī. Valsts transporta ģenerālplāna specifikācija ir nākamā struktūrfondu plānošanas perioda priekšnosacījums visaptverošai transporta plānošanai, un tai būs liela nozīme, ieviešot virkni projektu nākamajam plānošanas periodam. Iestādes arī veica pasākumus, lai uzlabotu transporta nosacījumus Salonikos, noslēdzot koncesijas līgumu ar Reģionālo transporta kopuzņēmumu (*KTEL*), un gatavo stratēģisku plānu tā turpmākai reformai, integrējot Saloniku metro.

GRIEĶIJAS AKTĪVU UN LĪDZDALĪBAS KORPORĀCIJA UN PRIVATIZĀCIJA

Koronavīrusa pandēmija neizbēgami ir ietekmējusi Grieķijas Aktīvu un līdzdalības korporācijas (*HCAP*) un tās portfeļuzņēmumu darbību, un tās dēļ ir bijis nepieciešams pielāgot un/vai mainīt tās prioritātes, kā arī Grieķijas saistību daļas grafiku. Lai gan iestādes turpina cieši sadarboties ar korporāciju, atjaunināto ministriju norādījumu pieņemšana, kas ir nepieciešama, lai turpinātu īstenot korporācijas stratēģisko plānu (pastāvīgas saistības), kā arī tās plānotā uzņēmējdarbības plāna atjaunināšana tiks atlikta līdz brīdim, kad situācija saistībā ar koronavīrusu būs stabilizējusies. Attiecībā uz koordinācijas mehānisma īstenošanu Ministru kabineta komiteja 12. martā apstiprināja attiecīgo valsts uzņēmumu pilnvaras, bet saistību paziņojuma pabeigšana attiecībā uz katru uzņēmumu pašreizējā situācijā nav ieteicama, ņemot vērā koronavīrusa radīto nenoteiktību. Korporācija turpināja uzlabot valsts uzņēmumu korporatīvo pārvaldību, izmantojot valdes pārskatus un amatpersonu iecelšanu amatā. Galvenā problēma ir saistīta ar būtiskiem darbības un finanšu jautājumiem Grieķijas Pastā. Pandēmijas dēļ būs ierobežoti korporācijas nekustamā īpašuma portfeļa darbības rezultātu uzlabojumi 2020. gadā, lai gan darbības uzlabojumiem arī turpmāk vajadzētu būt īstenojamiem. Pēc tam, kad tehniskais konsultants 2020. gada aprīlī iesniedza ziņojumu, turpinājās tehniskais darbs saistībā ar Atēnu Olimpiskā sporta centra nodošanu korporācijai.

Korporācijas pašreizējā prioritāte ir nodrošināt publisko uzņēmumu nepārtrauktu darbību galvenajās nozarēs, kā arī darbinieku veselību un drošību. Šajā kontekstā izšķiroša nozīme ir nepārtrauktai elektroenerģijas, ūdensapgādes un pasta pakalpojumu sniegšanai, kā arī darbības nepārtrauktības nodrošināšanai sabiedriskā transporta sistēmās un centrālajos tirgos Atēnās un Salonikos. Paredzams, ka koronavīrusa pandēmijas negatīvā ekonomiskā ietekme būs īpaši smaga Atēnu pilsētas transporta organizācijai un Grieķijas Pastam.

Iepriekšējos mēnešos novēroto privatizācijas procesa dinamiku nevarēja saglabāt koronavīrusa uzliesmojuma dēļ. Pandēmija daudzējādā ziņā ietekmē privatizācijas programmas īstenošanu — cita starpā rodas grūtības piesaistīt potenciālos investorus, tiek ietekmēta aktīvu vērtēšana, samazinātas administratīvās spējas īstenot nepieciešamās darbības un pārtraukti būvdarbi.

Neraugoties uz kopumā negatīvo komerciālo vidi, ko radīja pandēmija, Grieķijas Republikas Aktīvu attīstības fonds sekmīgi strādā pie tām darbībām tā darījumos, kurām tuvojas termiņš, un iestādes no savas puses atbalsta un veic nepieciešamās darbības. Tas ļaus sākt nākamos pasākumus attiecīgajos darījumos laikā, kad situācija normalizēsies. Šajā posmā situācija attiecībā uz notiekošajiem darījumiem ir šāda.

- ***Hellinikon* (konkrētas 2018. gada beigu saistības).** Neraugoties uz iestāžu pastāvīgo ciešo apņemšanos pabeigt priekšnosacījumu nodrošināšanu, lai varētu nodot akcijas vēlamajam investoram (*Lamda*), finansiālo noslēgšanu kavē sarežģījumi konkursa procedūrā par kazino licences piešķiršanu. Pēc pirmās apelācijas sūdzības noraidīšanas izslēgtais pretendents iesniedza Valsts padomē lūgumrakstu par anulēšanu kopā ar pagaidu korektīviem pasākumiem. Valsts padome 2020. gada 7. maijā noraidīja lūgumrakstu par pagaidu korektīviem pasākumiem. Tas paver ceļu konkursa procesa turpināšanai, lai gan tā pabeigšanai būs jāsagaida Valsts padomes lēmums par lūgumraksta par anulēšanu pamatotību. Iestādes veic pasākumus, lai risinātu atlikušos neatrisinātos jautājumus.

- ***Alimos* jahtu piestātnes koncesija (konkrētas 2019. gada vidus saistības).** *Alimos* jahtu piestātne ir viena no lielākajām piestātnēm Vidusjūras dienvidaustrumu daļā, kas atrodas Atēnu dienvidaustrumu piekrastē. Ministru kabineta likums, ar ko atļauj parakstīt koncesijas līgumu, tika publicēts oficiālajā izdevumā 2020. gada 7. aprīlī, un koncesijas līgumu visas ieinteresētās personas parakstīja 2020. gada 13. maijā. Paredzēts, ka darījuma finansiālā noslēgšana notiks 120 dienu laikā pēc koncesijas līguma parakstīšanas.

- ***Hellenic Petroleum* (konkrētas 2019. gada vidus saistības).** Iestādēm vēl jāpieņem lēmums par izmantojamo pieeju pēc tam, kad pirmais konkurss 2019. gada vidū neizdevās. Fonds apsver visas iespējas. Tomēr, ņemot vērā uzņēmuma kapitalizācijas vērtības neseno ievērojamo kritumu, fonds uzskatīja par lietderīgu atlikt darījuma uzsākšanu uz vēlāku laiku.

- **Atēnu starptautiskās lidostas pārdošana 30 % apmērā (konkrētas 2019. gada beigu saistības).** 2020. gada janvāra beigās deviņas investīcijās ieinteresētas personas tika uzskatītas par tiesīgām pāriet uz saistošo piedāvājumu posmu. Tomēr pandēmijas ietekmes dēļ bija jāpielāgo saistošo piedāvājumu iesniegšanas termiņš, un process atsāksies, tiklīdz situācija uzlabosies.

- **Valsts gāzes korporācija — *DEPA Commercial* (konkrētas 2019. gada beigu saistības) — *DEPA Infrastructure* (konkrētas 2021. gada vidus saistības).** Labs progress tika panākts attiecībā uz abiem konkursiem, kuri piesaistīja lielu investoru interesi. Deviņas ieinteresētās personas iesniedza paziņojumus par ieinteresētību katrā no abiem starptautiskajiem konkursiem. Notiek to izvērtēšana, bet saistošo piedāvājumu posma uzsākšana attiecībā uz abiem darījumiem aizkavēsies koronavīrusa uzliesmojuma dēļ.

- ***Egnatia* (konkrētas 2019. gada beigu saistības).** Iestādes ir uzsvērušas savu apņemšanos turpināt darījumu un 2020. gada aprīlī un maija sākumā veica vairākas darbības, tostarp parakstīja kopīgu ministru lēmumu par koncesijas nolīguma galvenajiem elementiem un turpmākiem administratīviem pasākumiem. Tikmēr tiek sagaidīts, ka iestādes un *Egnatia S.A.* īstenos visas atlikušās vēl nepabeigtās darbības, kas saistītas ar tiltu būvdarbu specifikāciju, lai tos varētu uzskatīt par drošiem, tuneļu licencēšanu, visu iebraukšanas nodevu iekasēšanas staciju būvniecības pabeigšanu un *Egnatia S.A.* neatrisināto jautājumu atrisināšanu saistībā ar četru automobiļu degvielas uzpildes staciju līgumiem, kas nav darbojušās kopš 2011. gada.

- **Reģionālās ostas (konkrētas 2019. gada beigu saistības).** Pēc ilgas kavēšanās pēdējo mēnešu laikā ir panākts labs progress, jo fonds ir elastīgs, plānojot darījumus katrā gadījumā atsevišķi, un ir sākti sagatavošanas darbi saistībā ar konkursiem četrām ostām. Tomēr nelabvēlīgās vides dēļ tika uzskatīts par pamatotu atlikt darījumu uzsākšanu.

VALSTS PĀRVALDE

Valsts pārvalde ir saskārusies ar divkāršu problēmu saistībā ar koronavīrusa pandēmiju, jo tā noteica iestāžu reakciju, vienlaikus tām saskaroties ar krasiem kapacitātes ierobežojumiem. Kopumā valsts pārvaldes iestāžu reakcija ir nodrošinājusi, ka lielā mērā bez pārtraukuma turpināts sniegt galvenos pakalpojumus, kurus izmanto iedzīvotāji un uzņēmumi. To veicināja vairāku digitālu rīku ieviešana apturēšanas periodā.

Iestādes ir panākušas progresu, ieceļot augstākā līmeņa vadītājus un stiprinot vispārējo sistēmu, lai gan šo procesu ir traucējusi koronavīrusa pandēmija, un joprojām pastāv zināmas bažas. Ir pabeigta 13 jaunu pastāvīgo sekretāru iecelšana, savukārt direktoru atlases process uz laiku ir pārtraukts. Iestādes 2020. gada martā pieņēma tiesību normas, ar ko atlases procesu attiecina ne tikai uz centrālo pārvaldi, bet arī uz vietējo līmeni, un tas ir apsveicami. Ir sagatavoti arī tiesību aktu projekti, lai izveidotu vienotu atlases procesu attiecībā uz augstākā līmeņa vadītāju amatiem publiskā sektora struktūrās, un paredzams, ka tie stāsies spēkā 2020. gada septembrī. Atzinīgi tiek vērtēta centrālā loma, kas atlases procesā ir paredzēta Augstākajai ierēdņu personāla atlases padomei. Pievēršoties problemātiskākam jautājumam, jānorāda, ka pašreizējās atlases procedūras ES struktūrfondu pārvaldības struktūrām (valsts stratēģiskais ietvardokuments) nav pavirzījušās uz priekšu, un plāni atcelt šo procesu un sākt jaunu procesu varētu ietekmēt ieviesto pārvaldības un kontroles sistēmu stabilitāti un efektīvu darbību, un iestādes tiek mudinātas apsvērt alternatīvas iespējas.

Kopumā ir panākts labs progress cilvēkresursu pārvaldības sistēmas izstrādē, tai skaitā ir pabeigts ievērojams skaits digitālu struktūrshēmu un darba aprakstu (2019. gada beigu saistības). Līdz marta vidum valdības struktūras, kas pārstāv aptuveni divas trešdaļas no kopējā darbinieku skaita, bija pabeigušas digitālās struktūrshēmas ar saikni starp amata aprakstu un darbinieku, izveidojot to 75 % aizpildīto amata vietu. Gaidāms, ka līdz

2020. gada jūnijam tiks izsludināts ES finansēts konkurss par cilvēkresursu sistēmas atbalsta pakalpojumiem, savukārt nodarbinātības uzskaites datubāzes jaunināšana virzās uz priekšu kā pagaidu risinājums. Mobilitātes cikls 2020. gadam ir sākts saskaņā ar jaunajiem tiesību aktiem, kuru mērķis ir vēl vairāk uzlabot šo reformu, jo īpaši stiprinot saikni starp mobilitātes shēmu un ikgadējo darbā pieņemšanas plānošanu. Pandēmijas dēļ ir aizkavējies darbības rezultātu novērtēšanas cikls 2019. gadam, taču iestādes veiksmīgi strādā pie plāniem stiprināt novērtēšanas sistēmu un sasaistīt to ar katras ministrijas ikgadējiem rīcības plāniem un vadītāju atlases procesu.

Iestādes ir apņēmušās stiprināt personāla atlases sistēmu, atjauninot Augstākās ierēdņu personāla atlases padomes pilnvarojošo tiesību aktu, un palielināt tās vispārējo spēju (papildu saistības). Jaunās saistības ietver pārskatītu tiesību aktu, kas jāpieņem līdz 2020. gada oktobrim, un līdz 2020. gada beigām tiks pabeigts sīki izstrādāts rīcības plāns padomes reorganizācijai un tiks īstenotas konkrētas pamatdarbības, kuras uzraudzīs no 2021. gada. Darbs jau ir uzsākts, nosakot vairākus darba virzienus, tostarp pieteikšanās procesu, īpašus darbā pieņemšanas noteikumus (tostarp attiecībā uz pagaidu darbiniekiem) un organizatoriskus jautājumus.

Neraugoties uz pašreizējiem traucējumiem, iestādes cenšas turpināt darbu pie tiesību aktu kodifikācijas. Centrālā kodifikācijas komiteja ir atjaunota, un paredzams, ka tai būs galvenā loma juridiskās kodifikācijas projekta virzīšanā. Koronavīrusa uzliesmojuma dēļ iestādes ir nedaudz atlikušas savus plānus pieņemt jaunu kodifikācijas likumu attiecībā uz Darba likuma kodeksu un Darba reglamentējošo noteikumu kodeksu (**konkrētas 2020. gada vidus saistības**), taču tās ir apņēmušās pieņemt jauno kodifikācijas likumu līdz 2020. gada septembrim. Paredzams, ka drīzumā tiks izsludināts konkurss par pamatprojektu, lai izveidotu valsts vārteju tiesību aktu kodifikācijai (**konkrētas 2022. gada vidus saistības**).

Izpildvaras likuma īstenošana virzās uz priekšu. Pirmkārt, iestādes ir pieņēmušas sīki izstrādātu likumdošanas metodikas rokasgrāmatu un visaptveroša ietekmes novērtējuma veidni, ko sagatavoja ar Eiropas Komisijas tehnisko atbalstu un kas ir galvenie instrumenti, lai izpildītu labas likumdošanas noteikumus, kuri stājās spēkā 2020. gada janvārī. Otrkārt, saskaņā ar sākotnējiem konstatējumiem parakstīšanas pilnvaru deleģēšana nepolitiskā līmenī, kura stājās spēkā 2020. gada februārī, tiek efektīvi piemērota centrālajā pārvaldē. Tas ietver lielu reformu valsts pārvaldes pamatā, un tiek lēsts, ka aptuveni 80 % no visiem katrā ministrijā pieņemtajiem lēmumiem jāparaksta administratīvā līmenī.

Pastāvīgo darbinieku pieņemšana darbā 2019. gadā notika saskaņā ar cilvēkresursu plānu, un cilvēkresursu plānā 2020. gadam ir ievērots aizstāšanas noteikums 1:1. Tajā pašā laikā, ņemot vērā pagaidu darbinieku skaita straujo pieaugumu kopš 2018. gada, iestādes ir vienojušās par jaunām papildu saistībām atjaunot pagaidu darbinieku skaita maksimālo robežvērtību, sākot no 2021. gada. Lai gan pagaidu darbinieku skaits kopš tā augstākā līmeņa 2019. gada vidū ir samazinājies, tas joprojām ir krietni virs 2018. gada līmeņa, kad Grieķija izstājās no ESM programmas. Paredzams, ka jaunās saistības veicinās iestāžu centienus stiprināt darbā pieņemšanas procedūru centrālo kontroli. Bažas rada nesen pieņemtais noteikums, saskaņā ar kuru konkrētas pašvaldību struktūras tiek pārceltas ārpus vienotās maksājuma iestādes pilnvarām. Atalgojuma reformas trešā un pēdējā posma labad ir svarīgi, lai vienotās maksājuma iestādes pilnvaras paliktu neskartas.

TIESISKUMS UN KORUPCIJAS APKAROŠANA

E-tiesiskuma stiprināšanas projekta ietvaros ir panākts zināms progress pārejā uz juridisku dokumentu obligātu elektronisku iesniegšanu un apstrādi civillietās un krimināllietās un tiesas izrakstu un lēmumu elektronisku izdošanu. Lai gan no 2021. gada 1. janvāra elektroniska dokumentu iesniegšana tiesu iestāžu administratīvajai nodaļai ir obligāta, tā joprojām ir fakultatīva un tikai daļēji pieejama civillietās un krimināllietās. Iestādes ir apņēmušās līdz 2020. gada vidum sagatavot rīcības plānu elektroniskai dokumentu iesniegšanai civillietās un krimināllietās, teritoriāli un tematiski kartējot pašreizējo situāciju un nosakot grafiku. Priekšnosacījums vispārējai un obligātai elektroniskai dokumentu iesniegšanai ir sertificētu elektronisko parakstu iegūšana, ko veic tiesneši, administratīvās tiesas darbinieki un tiesību speciālisti, un iestādes ir apņēmušās šajā nolūkā ieviest veicināšanas pasākumus.

Iestādes 2020. gada 15. aprīlī pēc ilgas kavēšanās publicēja uzaicinājumu iesniegt piedāvājumus integrētās tiesu lietu pārvaldības sistēmas otrajam posmam (konkrētas 2020. gada vidus saistības). Noteikts, ka piedāvājumi jāiesniedz līdz 2020. gada 26. maijam, un konkurss par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu notiks 2020. gada 1. jūnijā. Plānots, ka līgumiskā projekta iesniegšana tiks pabeigta 36 mēnešu laikā pēc līguma parakstīšanas.

Martā tika pabeigts pēdējais obligātās mediācijas regulējuma spēkā stāšanās posms. Tā kā tiesu funkcijas saistībā ar koronavīrusa uzliesmojumu ir apturētas, jaunā regulējuma ietekme būs izmērāma tikai vēlāk 2020. gadā.

Turklāt iestādes turpina iniciatīvu izveidot specializētas palātas civillietu tiesās un administratīvajās tiesās (papildu saistības). Jaunās palātas izskatīs konkrētas lietu kategorijas, un tajās strādās tiesneši, kuriem ir attiecīga profesionālā pieredze vai akadēmiskā izglītība.

Valsts Pārredzamības iestādes darbības spējas tiek pakāpeniski uzlabotas, lai līdz 2020. gada novembrim tā būtu pilnībā darbotiesspējīga. Valsts Pārredzamības iestāde rūpīgi uzrauga valsts pretkorupcijas plāna īstenošanu, kam līdz šim ir bijuši labi rezultāti, un sadarbojas ar Grieķijas Revīzijas palātu, lai stiprinātu iekšējās kontroles sistēmas gan centrālā, gan vietējā līmenī. Iestāde ir iesaistīta arī politisko partiju finansēšanas un aktīvu deklarāciju kontroles uzraudzībā. Iestādes apņēmās drīzumā ziņot par līdz šim veikto iestāžu sistēmas īstenošanu politisko partiju finansēšanas jomā. Pretkorupcijas starpvalstu grupas ieteikumus izskatīs īpaša komiteja, kas līdz 2020. gada decembrim ierosinās visus vajadzīgos tiesību aktu grozījumus.